

favne de Kræfter, som den nødvendig maa kræve, og at Staten ikke kan være tjent med, at kun de mindre Dygtige ty til dens Tjeneste. Svordedes man nu paa denne Fremstilling kan basere en Paastand om, at det har været nødvendigt for Udvalgets Flertal at komme ind paa en hel Drøftelse af Embedsstandens Forhold til Landets Frihedsudvikling og til det folkelige Liv, fatter jeg ikke. Jeg tillader mig at tro, at den Leilighed, hvorom den ærede Ordfører her har talt, er greben særdeles meget ved Saarene. Den ærede Ordfører erklærede da ogsaa, at han ikke vilde paa dette Sted videre fortsætte Debatten angaaende dette Spørgsmaal, men forbeholdt sig at svare paa et andet Sted, og han søiede til med Noget, der stærkt lignede en Trusel, at dette Svar skulde ikke udeblive. Jeg tvivler ikke paa, at dette Svar vil komme andetsteds, men jeg tillader mig at formene, at naar man har afgivet i sin Egenklav af Udvalg en Erklæring, en Betænkning om en offentlig Sag, og denne angribes her i Thinget, saa er ogsaa dette Thing det rette Sted til at svare paa Angrebet og hævde sin Menings Berettigelse og sine Udtalelsers Betsielse. Jeg tillader mig at yttre, at det ser noget nær ud som Klugt, naar man svarer, at her vil man ikke inbegaa de Indsigelser, som ere komne frem, man vil forbeholde sig at gjøre det „paa et andet Sted“, et Sted, hvor rimeligvis de, der have den modsatte Anskuelse, ikke ville kunne bevæge sig med samme Frihed som det ærede Medlem selv. Det er forresten i en vis Forstand rigtigt, at det rette Sted til at føre den Debat, som er bleven fremkaldt ved denne Betænkning, er ikke det danske Folkething eller den danske Rigsdag. Det rette Sted til at komme frem med en saadan Anskuelse og Fremstilling som den, der foreligger fra Udvalget, havde været det „andet Sted“, hvorom det ærede Medlem taler. Det er ikke i Rigsdagstidenden, men i fanatiske Partiorganer, at slige Diatriber høre hjemme. Der vilde en Udtalelse som denne kun have været en Sjentagelse af, hvad man mange Gange har læst tilbøds med de samme Ord, tilbøds med den samme Fargesammenstilling, altid med den samme Bitterhed. Den ærede Ordfører udtalte ligeoverfor nogle af de Indsigelser, der vare gjorte gjældende, navnlig fra det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgfreds (N. P. Jensen), at, hvad han havde sagt, var „ikke noget Nyt“, og dette pointerede den ærede Rigsdagsmand saa stærkt, at man uvilkaarlig maatte faae den Forestilling, at i Modsetning til disse tvivlelle Modbemærkninger fra Randers var det, der var kommet frem fra Svendborg Amts 3die Valgfreds, noget særdeles Nyt. Men det er det ikke, det er virkelig kun en ofte sunge Sang, der nu alene faar sin Betydning og Krav paa at omtales derved, at den her fremkommer som en Udtalelse fra et af det danske Folke-

thing nebsat Udvalg, eller dog fra et Flertal i dette Udvalg, et Flertal, der vistnok teller meget begavede og fremragende Medlemmer af denne Forsamling, (Albretsen, J. Rasmussen og Sungen- sen), men dog paa det ærede Medlem nær ikke nogen egentlig Fører. Der er af ærede foregaaende Talere allerede gjort en stor Mængde Betragtninger gjældende mod det hele Billede, som den ærede Rigsdagsmand har anset det for rigtigt i en Udvalgsbetænkning at oprulle af de historiske Tilbageblik, han har villet give paa vor Udvikling i de sidste 200 Aar. Det er mærkeligt nok, at man finder sig specielt opfordret og nødsaget til at tale om latinff Dannelsen i en Lov, der vedkommer Telegrafembedsmændene; thi det maa vistnok tilstaa, at, er der noget administrativt Omraade, paa hvilken den latinff Dannelsen spiller en mindre fremragende Rolle, er det vistnok i Telegraf- og Postvæsenets Tjeneste. Det er mig ikke bekendt, hvormange Embeds- og Bestillingsmænd i Telegrafvæsenets Tjeneste, der have gennemgaaet nogen lærd Skole eller faaet en latinff Uddannelsen; det er muligt, at der er adskillige Studenter, som uagtet Embedsexamen eller paa Grund af Mangel af en saadan ere staaede ind paa den Vej, men vist er det, at selve Telegrafvæsenet, Telegraftjenesten og Telegrafreglementet i ingen Henseende kræver nogen som helst latinff Fordannelsen. Det havde derfor, forekommer det mig, været mere hensigtsmæssigt at opfatte sine Betragtninger over Latiniteten, indtil der forelaa et Thema, som mere naturligt kunde give Anledning til at komme ind paa disse Betragtninger; thi her skyder man i Virkeligheden beständig ved Siden af Maalet. Men det ligger væsentlig deri, at det gaar det ærede Medlem med Latinen som Ammen Sire i „Barfjellstuen“: Latinen kan gjøre ham, som der staar om Sire, „galen i Hovedet“, saa at han ikke betænker, hvad det er, han siger, saasnart han møder Latinen, eller han selv fremmaner dens And, som han her har gjort. Det ærede Medlem er hildet i den gamle — og jeg tør tilspø overordenlig urigtige — Anskuelse af Latiniteten: Latinen i og for sig er et ganske særligt Element, der forvandler Alt, hvad der kommer i Berøring dermed, til noget Andet, end hvad det har været forud. Han har slet intet Blik for, han ved maaste ikke, at Latinen ikke er Andet end et Element i den Dannelsen, der er nedarvet fra Fortiden, et Element, der til forskjellige Tider har spillet en høist forskjellig Rolle, og som det ligger i Nutidens Udvikling at trænge mere og mere tilbage fra den fremtrædende Plads, som det forud har indtaget. Den Tid ligger ikke saa langt borte, da al høiere Dannelsen var ubelukkende baseret paa Latinen, men i de sidste 50 eller 100 Aar er Udviklingen gaaet frem i den Retning, at Latinen kun er blevet et Sjælpeled i den store almindelige Fællesdannelsen, der har optaget flere